

Debreceni Ítéltábla

Pkf.I.20.333/2024/2. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Cseszlai János ügyvéd (cím) által képviselt kérelmező neve (cím) kérelmezőnek – a dr. N-L. A. bírósági titkár által képviselt kérelmezett neve (cím) kérelmezettel szemben vagyoni elégtétel megfizetése iránt indított nemperes eljárásban a Debreceni Törvényszék 12.Pk.20.268/2024/9. számú, 11. sorszám alatt kijavított végzése ellen a kérelmezett részéről 10. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

v é g z é s t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság végzésének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi a kérelmezettet, hogy fizessen meg a kérelmezőnek 15 napon belül 13 617 (tizenháromezer-hatszáztizenhét) forint másodfokú eljárási költséget.

Megállapítja, hogy 25 733 (huszonötezer-hétszázharminchárom) forint meg nem fizetett fellebbezési illeték az állam terhéen marad.

A végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] A kérelmező mint III. rendű felperes és 3 pertársa a kérelmezetthez 2013. július 30-án 39.P.23.9./2013. számon érkezett keresetlevelükben terjesztettek elő keresetet bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránt. Többszöri hatályon kívül helyezést és felülvizsgálati eljárást követően a Kúria a 2023. október 24. napján kelt, Pfv.I.20.2../2023/7. számú ítéletével hozott az ügyben hozott jogerős ítélet hatályában fenntartó ítéletet (a továbbiakban: alapügy).

[2] Az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) 400 euró igazságos elégtételt ítél meg a kérelmező javára az alapügy 2013. július 30. és 2020. november 10. közötti időtartamára.

[3] A kérelmező a 2024. február 23-án előterjesztett, megváltoztatott kérelmében 1 494 000 Ft vagyoni elégtétel és az eljárási költségének megfizetésére kérte kötelezni a kötelezettet. Hivatkozása szerint az alapügy 3779 napig tartott, amelyből 3735 napra – az alapügy szünetelésének időszakait kivéve – vagyoni elégtétel illeti meg a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítéséről szóló 2021. évi XCIV. törvény (a továbbiakban: Pevtv.) 7. §-ának (1) és (2) bekezdései, valamint a polgári peres eljárás

elhúzóásával kapcsolatos vagyoni elégtétel mértékéről és a kifizetendő összeg számításának szabályairól szóló 372/2021. (VI. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 1. §-ának (2) bekezdése alapján. Álláspontja szerint további levonás nem indokolt, ahogy nem kell levonni az EJEB által megítélt összeget sem. Az áfa-köteles ügyvédi munkadíjból álló eljárási költségét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: R.) 3. §-ának (1) bekezdése alapján számította fel.

[4] A kérelmezett az elleniratában kérte a kérelem elutasítását 272 200 Ft vagyoni elégtételt és 10 000 Ft + áfa ügyvédi munkadíjból álló eljárási költséget meghaladóan. Hivatkozása szerint az alapügy számított időtartama 3735 nap volt, amelyből az EJEB már elbírálta a 2013. július 30. és 2020. november 10. közötti időszakot, ezért e vonatkozásban a kérelmet el kell utasítani, a fennmaradó 1077 napból pedig le kell vonni a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése alapján további 739 napot, illetőleg az EJEB által megítélt összeget is. Az eljárási költség mérséklése pedig azért indokolt, mert a kérelem csekély terjedelmű, a jogi képviselő pedig az alapügy másik 3 felperesét is azonos módon képviseli külön eljárásokban.

[5] Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott végzésével kötelezte a kérelmezettet, hogy fizessen meg a kérelmezőnek 1 287 752 Ft vagyoni elégtételt és 40 794 Ft perköltséget, amelyet meghaladóan elutasította a kérelmet. Kötelezte a kérelmezőt, hogy fizessen meg az állam javára 6800 Ft illetéket és megállapította, hogy a fennmaradó 38 548 Ft illeték az állam terhén marad.

[6] A végzés indokolásának a fellebbezés szempontjából jelentőséggel bíró részében részletezte, hogy az eljárás számított időtartama 3714 nap volt, amelyből a kérelmezett által megjelölt 739 nap helyett – szünetelés miatt – csak 101 nap volt levonható, ezért 3613 napra 1 445 200 Ft a vagyoni elégtétel összege, amelybe – az alapul szolgáló eljárás azonossága miatt – az EJEB által megítélt 400 euró (157 448 Ft) beszámítandó a Pevtv. 8. §-ának (2) bekezdése alapján. Ezért 1 287 752 Ft vagyoni elégtétel megfizetésére kötelezte a kérelmezettet, amelyet meghaladóan elutasította a kérelmet.

[7] A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a nagyjobb részt pervesztes kérelmezettet a kérelmező ügyvédi munkadíjból álló perköltségének megfizetésére. Ennek összegét a R. 3. §-ának (4) bekezdése és 4/A. §-ának (1) bekezdése alapján állapította meg a kérelmező pernyertességének arányában. A munkadíj mérséklésére nem látott indokot, mert a felszámított ügyvédi munkadíj nem volt eltúlzott, arányban állt a jogi képviselő által ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. Az eljárás tárgyi illetékfeljegyzési joga folytán meg nem fizetett illeték pervesztesség arányában történő, illetőleg a kérelmezett személyes illetékmentessége miatt az állam általi viseléséről a Pp. 102. §-ának (1) és (6) bekezdései alapján rendelkezett.

[8] A kérelmezett terjesztett elő fellebbezést a végzéssel szemben, amelyben kérte a végzés részbeni megváltoztatását, és a marasztalás 430 000 Ft-ra, az eljárási költség 10 000 Ft + áfa összegre történő leszállítását. Ennek indokaként arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság megsértette a Pevtv. 8. §-ának (1) és (2) bekezdéseit, Magyarország Alaptörvényének (a továbbiakban: Alaptörvény) 28. cikkét, de a döntés sérti a R. 3. §-ának (6) bekezdését is. Az elleniratában kérte a kérelem elutasítását az EJEB eljárásával érintett, 2013. július 30. és

2020. november 10. közötti időszakra. Az elsőfokú bíróság azonban nem bírálta el az ellenirat [11] és [18] bekezdéseiben foglaltakat, nem tett eleget indokolási kötelezettségének, de döntése anyagi jogilag is sérti a Pevtv. 8. §-ának (2) bekezdését. A végzés indokolásának [20] bekezdésében kifejtett kérelmezői álláspont (amely szerint a kérelmező csak az alapügy nem vagyoni kár iránt folyt része kapcsán terjesztett elő kérelmet az EJEB előtt) nem foghat helyt az egységes elbírálás elvére, azaz arra tekintettel, hogy a Pevtv. 2. §-ának (1) bekezdése szerint nem az egyes keresetek előterjesztésétől annak elbírálásáig, hanem a keresetlevél előterjesztésétől az eljárást jogerősen befejező határozat meghozataláig terjedő időszak minősül a vagyoni elégtétel iránti igény elbírálása szempontjából eljárásnak. Ezért az EJEB eljárásával érintett időszak, illetve összeg a jelen nemperes eljárásban vizsgálendő körülmény. Az eljárásban következetesen képviselt kérelmezetti álláspont szerint a Pevtv. indokolásának figyelembe veendő szövegrészlete alapján az EJEB előtti eljárás kizárja a vagyoni elégtétel érvényesítését. Az előterjesztői indokolás figyelembevétele kötelező a bíróságok számára, a Pevtv. 8. §-ának (2) és (3) bekezdéseinek e szerinti helyes értelmezése alapján pedig a jogalkotó célja az volt — összhangban olyan polgári jogi jogelvekkel, mint e sui generis jogintézményél is alkalmazható káronszerzés tilalma —, hogy igényt érvényesíteni csak a még el nem bírált időre lehessen. Ezért a kérelem legfeljebb 430 000 Ft erejéig lehet megalapozott. Az elsőfokú bíróság továbbá okszerűtlenül nem alkalmazta a R. 3. §-ának (6) bekezdését, mert nem vette figyelembe, hogy a jogi képviselő már az alapügyben is a kérelmező jogi képviselőjeként járt el, emellett vagyoni elégtétel iránti azonos tartalmú kérelmeket terjesztett elő az alapügyben eljáró 4 felperes mindegyike esetében, holott semmi sem zárta el attól, hogy ezeket egy eljárásban érvényesítse.

[9] A kérelmező a fellebbezésre tett észrevételében kérte az elsőfokú végzés „hatályában való fenntartását” és a kérelmezett másodfokú eljárási költségben való marasztalását. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem sértette meg a Pevtv. 8. §-át és a R. 2., 3. §-ait. Visszaulva az elsőfokú végzés indokaira előadta azt is, hogy az EJEB előtt érvényesített igény a Kúria részítéletével az alapügy közben jogerősen lezárult egyik keresetere terjedt csak ki. Bár nem kérte az elsőfokú végzés megváltoztatását, indokolt lehet erre vonatkozó iránymutatást adni, mivel az alapügyben keresethalmazatként érvényesített követelést két külön perben is érvényesíthette volna, így álláspontja szerint mindkét érvényesíteni kívánt jog tekintetében megillette az az Alaptörvény által is biztosított jog, hogy azokat a bíróságok ésszerű időn belül bírálják el. A 2013-ban indult alapügynek ugyanis csak a nem vagyoni kártérítési része zárult le az említett részítélettel, míg a már csak kártérítés iránt folyamatban volt alapügy 2023. október 24-én fejeződött be jogerősen. Így álláspontja szerint indokolt az alapügy teljes időtartamát figyelembe venni (a szünetelés kivételével). Az elsőfokú végzés adekvát indokolást tartalmaz az ellenirat hivatkozott részére is, hiszen a végzés [26] – [36] pontjai részletes indokolást tartalmaznak, hogy az EJEB előtti eljárást hogyan kell a Pevtv és az Alaptörvény rendelkezéseivel összhangban értelmezni; a végzés [57] – [70] pontjai pedig rögzítik a felek előadását is. Az elsőfokú végzés megfelelően értékelte a perköltséggel kapcsolatos igényt is, amellyel kapcsolatban fenntartotta az elsőfokú eljárás során tett nyilatkozatát is. A 4 azonos tartalmú kérelmet illetően pedig előadta, hogy egyesített kérelem esetén a pertárgy értéke is négyszeres lett volna, és a R. alapján kért ügyvédi munkadíj jelentősen alacsonyabb, mint a jelenlegi piaci ár szerinti ügyvédi munkadíj.

[10] A fellebbezés megalapozatlan.

[11] Az ítéltábla a Pp. 389. §-a szerint alkalmazandó 370. §-ának (1) bekezdése alapján fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú végzés kérelmet részben elutasító és a

kérelmezettet 430 000 Ft vagyoni elégtétel és 12 700 Ft eljárási költség megfizetésére kötelező rendelkezéseit, ideértve annak indokait is, hogy miért nem találta megalapozottnak a kérelmezett Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdésére alapított védekezését. Ezt meghaladóan pedig az elsőfokú bíróság megalapozottan rendelkezett a kérelmezett marasztalásáról, amely döntés indokaival az alábbi korrekciók és a fellebbezés korlátai mellett az ítéltábla is egyetértett.

[12] Tény, hogy az elsőfokú bíróság végzésének indokolása nem tér ki a Pevtv. 8. §-a (2) bekezdésének értelmezésére, illetőleg annak mikénti alkalmazására, amelynek ellenére az elsőfokú bíróság helyesen alkalmazta az ott rögzítetteket az alábbiak szerint

[13] A Pevtv. 8. §-ának (1) bekezdése alapján nem jár vagyoni elégtétel a félnek, ha az EJEB a fél javára, a bírósági eljárás észszerű határidőn belül történő befejezéséhez fűződő alapvető jog sérelme miatt, a bírósági eljárás e törvény szerinti teljes időtartama vonatkozásában igazságos elégtétel megfizetésére kötelezte az államot. A (2) bekezdés szerint ha az EJEB a fél javára a bírósági eljárás észszerű határidőn belül történő befejezéséhez fűződő alapvető jog sérelme miatt, a bírósági eljárás e törvény szerint figyelembe vehető időtartamának egy része vonatkozásában igazságos elégtétel megfizetésére kötelezte az államot, ugyanezen bírósági eljárással kapcsolatban az e törvény alapján megállapítandó vagyoni elégtétel összegébe be kell számítani az EJEB által megítélt igazságos elégtétel összegét. Ebben az esetben a félnek vagyoni elégtételként csak a beszámítás eredményeként fennmaradó különbözet jár.

[14] E rendelkezések már önmagában a – teleologikus értelmezés [Alaptörvény 28. cikk] szükségét fel sem vető – nyelvtani módszer alapján sem értelmezhetőek másként, mint hogy csak akkor nem jár vagyoni elégtétel a fél számára, ha az EJEB az alapügy egészére nézve rendelkezett az igazságos elégtétel megfizetéséről, míg az alapügy egy részére vonatkozó kompenzáció esetén az egész alapügyre vonatkozóan kell megállapítani a Pevtv. alapján számított vagyoni elégtételt, és abból levonni az EJEB által megítélt összeget.

[15] Az ehhez fűzött, a kérelmezett által hiányosan idézett előterjesztői indokolás is csak látszólag mond ellent ennek az értelmezésnek. A vonatkozó indokolás egésze szerint ugyanis a „Javaslat meghatározza azokat a kizáró okokat, amelyek fennállása esetén vagyoni elégtétel iránti igény nem érvényesíthető. Az egyik kizáró okot az az eset jelenti, amikor a fél az EJEB előtti eljárásban már részesült ún. igazságos elégtételben a bírósági eljárás észszerű határidőn belül történő befejezéséhez fűződő alapvető jog sérelme miatt. E szabály célja a kétszeres elbírálás lehetőségének elkerülése, ezért a Javaslat ez esetben is csak annyiban zárja ki a fél vagyoni elégtételre való jogosultságát, amennyiben a vagyoni elégtétel alapjául szolgáló bírósági eljárás időtartama az EJEB által már kompenzálásra került, és csak abban az esetben kizárt az igényérvényesítés, ha a fél a bírósági eljárás Javaslat szerint figyelembe vehető teljes időtartama vonatkozásában igazságos elégtételben részesült. Ha a fél a vizsgált bírósági eljárásnak nem a – Javaslat alapján figyelembe vehető – teljes időtartamára kapott igazságos elégtételt az EJEB-től, akkor fennáll a lehetősége annak, hogy a fennmaradó időre a Javaslat alapján vagyoni elégtétel iránti igényt érvényesítsen. A Javaslat arról is rendelkezik, hogy ez utóbbi esetben a bírósági eljárás teljes időtartamára eső vagyoni elégtétel összegébe be kell számítani az EJEB által megítélt igazságos elégtétel összegét, és a félnek vagyoni elégtételként csak a beszámítás eredményeként fennmaradó különbözet jár.”

[16] A kérelmezett által hivatkozott „fennmaradó időre” megfogalmazást tehát az azt megelőző és az azt követő mondatok is akként egyértelműsítik, hogy „csak abban az esetben kizárt az igényérvényesítés, ha a fél a bírósági eljárás Javaslata szerint figyelembe vehető teljes időtartama vonatkozásában igazságos elégtételben részesült”, míg „a fennmaradó idő” esetében a Javaslata arról rendelkezik, hogy „a bírósági eljárás teljes időtartamára eső vagyoni elégtétel összegébe be kell számítani az EJEB által megítélt igazságos elégtétel összegét, és a félnek vagyoni elégtételként csak a beszámítás eredményeként fennmaradó különbözet jár.”

[17] A jogalkotói cél ez alapján tehát az volt, hogy akként kell egyenmősíteni az EJEB által az alapügy egy része vonatkozásában elbírált igényt a „fennmaradó időre” járó igénnyel, hogy a Pevtv.-ben (és a Korm. rendeletben) meghatározott módszer alapján kiszámított vagyoni elégtételből kivonni (beszámítani) kell az EJEB által megállapított összeget, és nem elbírált időtartamként kell annak elutasításáról határozni vagy ezt az időtartamot levonásba helyezni.

[18] A teljesség kedvéért azonban annak rögzítése is szükséges, hogy az Alaptörvényben rögzített, módosításai során jelentősen szubjektivizálódott teleologikus értelmezést előíró 28. cikk szerint a jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulumát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. A beszámításra, nem pedig az érintett időtartam elutasítására vonatkozó jogalkotói cél azonban a Pevtv. 8. §-ának (2) bekezdésében rögzített szabályozás alapján is egyértelmű, a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. §-ának (7) bekezdése szerint pedig a jogszabály tervezetéhez tartozó indoklás kötelező erővel egyébként sem nem rendelkezik.

[19] Az elsőfokú bíróság ezért helytállóan alkalmazta a Pevtv. 8. §-ának (2) bekezdésben foglaltakat és határozott az EJEB által megítélt elégtétel beszámításának mikéntjéről. Az elsőfokú bíróság ezért e kiegészítéssel érdemben elbírált az elleniratban foglaltakat, hiszen a Pevt. 8. §-ának (2) bekezdésével összhangban a Pevtv. rendelkezései alapján az alapügy egészére kiszámított vagyoni elégtétel összegéből vonta le az EJEB által meghatározott összeget. Másrészt pedig az elsőfokú bíróság ez utóbbit illetően a fellebbezésben rögzítettekkel egyezően jutott arra a következtetésre, hogy helye van a beszámításnak, mivel az EJEB-eljárás alapjául szolgáló bírósági eljárás maga az alapügy volt ([69] bekezdés). Annak rögzítése is szükséges, hogy mivel a kérelmező nem támadta fellebbezéssel az elsőfokú végzés ezzel összefüggő indoklását, az ítéltábla a Pp. 370. §-ának (1) bekezdésében rögzített korlátok miatt nem bírálhatta felül az elsőfokú végzés ezzel összefüggő indoklását, amelyet önmagában a joggyakorlat esetleges egységesítése sem indokol (annak megjegyzésével, hogy a Debreceni Ítéltábla a Pkf.II.20.261/2023/2. számú végzésében már érintette ezt a kérdést).

[20] Az elsőfokú bíróság emellett nem sértette meg a R. 3. §-ának (6) bekezdésében szabályozottakat sem az elsőfokú eljárási költség meghatározása során. E szerint a(z ügyvédi) munkadíj megállapítása során a munkadíj összegét a bíróság indokolt esetben mérsékelheti, ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. A bíróság a munkadíjat – különösen az ügy bonyolultsága esetén – a (2)–(5) bekezdésben meghatározott összegnél magasabb összegben is megállapíthatja. A bíróság a munkadíj eltérő összegben történő megállapítását indokolni köteles.

[21] E szabályozás alapján az elsőfokú bíróságnak eleve nem is kellett volna megindokolnia, hogy miért nem tért el a jogszabályban meghatározott mértéktől, azonban az ítéltábla a fellebbezésben foglaltak miatt utal a következőkre is. Nincs jelentősége, hogy ugyanazon jogi képviselő járt el az alapügyben is, mivel az alapüggyel való egyértelmű kapcsolat mellett a két eljárás eltérő ténybeli és jogi alapon nyugszik. Amennyiben pedig az alapügy 4 felperese pertársként ebben az eljárásban érvényesítette volna az igényét, az ügyvédi munkadíj alapjául szolgáló pertárgyértéket is a megnégyesződött követelés alapján kellett volna számítani a R. 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja alapján.

[22] Az ítéltábla mindezek alapján helybenhagyta az elsőfokú bíróság érdemben helyes végzését a Pp. 383. §-ának (2) bekezdése alapján.

[23] A kérelmező a másodfokú eljárás során pernyertes lett, akinek eljárási költségében a Pp. 83. §-ának (1) bekezdése alapján marasztalta a kérelmezettet. Ennek (áfa-val növelt) összegét a fellebbezéssel támadott 857 752 Ft pertárgyérték alapján a R. 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja, (4) és (5), valamint 4/A. §-ának (1) bekezdése alapján határozta meg.

[24] Az állam a Pp. 102. §-ának (1) és (6) bekezdései alapján viseli az eljárás tárgyi illetékfeljegyzési joga folytán feljegyzett fellebbezési illetéket az illetékmentes kérelmezett helyett.

Debrecen, 2024. szeptember 3.

Dr. Bakó Pál s.k. a tanács elnöke, Dr. Árok Krisztián s.k. előadó bíró, Dr. Molnár Tibor Tamás s.k. bíró